

Nr 6.

Av herr **Petersson, Knut**, om utredning angående upprättande av frivilliga förband för bemanning av hemortsluftvärnet.

Genom det extra anslag som beviljades av 1938 års riksdag komma några av de mest framträdande bristerna i fråga om hemortsluftvärnet att avhjälpas. Frågan om bemanningen av luftvärnsmaterielen är dock allttjämt olöst. Visserligen bedrivs utbildning inom den frivilliga landstormen, och ett par tusen man av årsklassen 1923 ha fått en kort utbildning på Karlsborg under fjolårets obligatoriska landstormsrepetitionsövning. Behovet av utbildad personal är emellertid mycket stort. För de större städerna, t. ex. Stockholm och Göteborg, torde erfordras respektive 7 000 och 3 000 man eller kanske mera. Att ta dessa ur de yngre årsklasserna skulle medföra alltför stor beskärning av värnpliktskontingenterna avsedda för andra vapenslag. De militära myndigheterna avse också att taga personalen till större delen från landstormen.

Emellertid kräves för denna personal en utbildning, som icke med nuvarande organisation kan åstadkommas. Den frivilliga landstormsutbildningen kan möjligen tillgodose behovet av officerare, men härmed är personalfrågan endast delvis löst. Allttjämt återstår att tillgodose behovet av manskap. För landstormsövningarna kan f. n. icke påräknas så stor tillslutning att man på den vägen kan sörja för en tillfyllestgörande rekrytering av batterierna. Den stora massan måste komma från kroppsarbetarna. Det kan icke begäras att hithörande befolkningsgrupper frivilligt och utan ersättning skola ägna sig åt en tids- och arbetskrävande utbildning, som ändå för de flesta icke leder till någon befälsställning. Härtill kommer att den vunna färdigheten måste upprätthållas genom ständigt återkommande repetitionsövningar.

Luftvärnstjänsten ligger emellertid väl till för landstormen och det torde vara ofrånkomligt att hemortsluftvärnets personal tages därifrån. Härför fordras att staten ingriper på ett mera effektivt sätt än hittills. Att genom ändring av värnpliktslagen pålägga vissa delar av landstormen ökad tjänstgöring skulle medföra stora olägenheter och säkerligen möta starkt motstånd.

Man tvingas söka sig fram på en annan väg. Genom att på de platser, där hemortsluftvärn skall placeras, upprätta frivilliga men avlönade landstormsförband som både ifråga om utbildning och organisation fylla de krav, vilka erfordras för en snabb mobilisering, skulle man kunna lösa luftvärnets personalfråga för relativt små kostnader. Man kan tänka sig en organisation i likhet med den engelska territorialarmén, som i stor utsträckning omorganiserats för luftvärnstjänst. För att anslutningen skall bli tillräckligt stor blir

det emellertid nödvändigt att deltagarna erhålla någon ersättning och bättre uniformering än vad landstormen i manskapsställning f. n. har. Därutöver erfordras ett visst tillmötesgående från arbetsgivarnas sida. Inte minst när det gäller upprättandet av förband, avsedda för det omedelbara försvaret av vissa industrier och anläggningar, synes ett samarbete mellan dem och de militära myndigheterna ligga nära till hands.

Jag tillåter mig hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning av frågan på vad sätt frivilliga landstormsförband, avsedda för bemanning av hemortsluftvärnet, lämpligen kunna upprättas.

Stockholm den 16 januari 1939.

Knut Petersson.